

Contractul administrării fiduciare reprezintă o categorie separată de contracte, ce se deosebește de contractele de intermediere prin faptul că administratorul fiduciar nu este „intermediar” în cadrul contactului dat, ci un „înlocuitor” al proprietarului bunurilor transmise, prin urmare, contractul are un caracter specific.

Referințe bibliografice

1. *Codul civil al Republicii Moldova*, Chișinău: Cartier, 2008.
2. Рябов А. А. *Траст в Российском праве*. В: Государство и право, 2006, № 4, с. 43-49.
3. Дозорцев В. А. *Доверительное управление*. В: Вестник Высшего арбитражного суда РФ, № 12, с. 120.
4. Рябов А. А. *Траст в российском праве*. В: Государство и право, 1996, № 9, с. 45.
5. *Legea cu privire la formarea bunurilor imobile*, nr. 354-XV din 28.10.2004.
6. Кряжков А. В. *Доверительное управление имуществом в России: формирование института и сферы применения*. В: Государство и право, 1997, № 3, с. 24; Михеева Л. Ю. *Доверительное управление имуществом в гражданском праве России*. Автореф. дис. ... канд. юрид. Наук, Томск, 1998, с. 14.
7. Дозорцев В. А. *Доверительное управление имуществом*. В: Вестник Высшего арбитражного суда РФ, № 12, с. 120, 124.
8. *Гражданский кодекс Российской Федерации*, часть вторая. Москва, 1996, с. 545.

IMPLICAȚIILE CORUPȚIEI ȘI CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

Florena Esther STERSCHI,
doctorandă

SUMMARY

This research paper is based on a thorough analysis of aspects of criminal law aimed at phenomena such as corruption and organized crime and their particulars regarding national and international security. In this scientific research are proposed some concepts and theses that are intended to contribute, to some extent, to understand the implications for national and international security.

Keywords: crime, international organizations, corruption, vulnerability, security, organized crime, threat risk.

REZUMAT

Prezenta lucrare științifică se bazează pe analiza aprofundată a aspectelor de drept penal ce vizează fenomene precum corupția și criminalitatea organizată și particularitățile acestora în ceea ce privește securitatea națională și internațională. În cadrul acestei cercetări științifice sînt propuse unele noțiuni, teze, concepții care sînt menite să contribuie, într-o oarecare măsură, la înțelegerea și implicațiile acestora asupra securității naționale și internaționale.

Cuvinte-cheie: criminalitate, organizații internaționale, corupție, vulnerabilitate, securitate, criminalitate organizată, amenințare, risc.

Introducere. Corupția este o instituție a dreptului penal aparte, componentă a criminalității organizate, deoarece unele forme ale crimei organizate sînt rezultatul corupției, fiind favorizate și întreținute de aceasta. Totodată, fenomenul corupției, mai ales cea realizată la nivel înalt, reprezintă una dintre formele de manifestare a criminalității organizate, care poate conduce la destabilizarea mediului economic, mediului de afaceri și chiar a populației, generînd implicații majore asupra securității naționale și internaționale. Considerarea corupției și criminalității organizate, în general, ca fiind factori de risc la adresa securității naționale și internaționale se bazează pe lipsa unei reacții ferme din partea tuturor instituțiilor abilitate să concluzeze în acest scop.

De aceea, suntem de părere și susținem opinia conform căreia „edificiile criminale din lumea economiei și finanțelor se con-

struiesc și se dezvoltă, în marea lor majoritate, din interesul și cu sprijinul autorităților statale și al forțelor politice. Corupția ar putea deveni cel mai seducător și mai periculos laitmotiv al epocii moderne” [1, p. 7].

Scopul acestui studiu științific constă în evidențierea și aprofundarea aspectelor de natură să pună în lumină necesitatea abordării corupției și implicit a criminalității organizate, ținînd cont de efectele negative ale acestora asupra securității în general.

Metode de cercetare științifică utilizate și materiale aplicate. Prezentul studiu s-a axat pe studierea legislației aplicabile în materie, a doctrinei și a practicii judiciare existente în domeniul supus abordării științifice. În elaborarea acestui studiu au fost utilizate următoarele metode de cercetare: logică, sistemică, juridică și comparativă.

Rezultate obținute și discuții. În noua ordine mondială, în care

se prefigurează *puterea*, cea militară își păstrează, în principal, valoarea de element de comparație în relațiile dintre state. Sfârșitul „războiului rece” a adus schimbări semnificative, așa încât puterea militară se bazează în prezent pe dezvoltarea economică și cea tehnologică, care reprezintă principalii factori fără de care aceasta nu se poate manifesta și progresa. Lupta pentru putere este principala orientare a politicii internaționale, care determină inevitabil crize, tensiuni și conflicte între statele care urmăresc atingerea propriilor interese. Amenințările și fizionomia noilor conflicte au determinat și determină remodelarea puterii militare a armatelor lumii, atât din punct de vedere al organizării și structurilor forțelor, cât mai ales al schimbărilor în modul de acțiune tehnică și în mijloacele de luptă.

Securitatea internațională reprezintă o stare de fapt la care contribuie – în mod semnificativ și în scopuri diferite – statele, organizațiile internaționale, precum și alți actori, însă interconținerea deciziilor și acțiunilor acestora este din ce în ce mai evidentă și accentuată. Aspectul se datorează fenomenului globalizării, care reduce distanțele, comprimă timpul de așa manieră încât implicațiile și consecințele unor evenimente se manifestă mult mai repede și mai acut decât în trecut.

Globalizarea reprezintă procesul de desfacere a legăturilor tradiționale economice, politice, militare și sociale ale statului, rezultatul însumat al unei multitudini de deliberări, pornind de la cele ale entităților microsociale și ajungând la cele statale sau ale grupurilor transnaționale de interes, pe care le înlocuiește cu o structură organizată pe orizontală, flexibilă și neîngrădită, de genul unei rețele coordonate de o putere supranațională.

Ca urmare a trecerii de la po-

laritatea puterii, specifică „războiului rece”, la multipolaritatea ce se prefigurează și la manifestarea a două tendințe antagoniste (integrare politică și stabilitate în Vest și Nord și dezintegrare politică și turbulență în Est și Sud), cunoașterea modalității în care diverși actori de pe scena politică interacționează și rezultatul acestei interacțiuni asupra securității mondiale este deosebit de importantă pentru înțelegerea producerii anumitor evenimente, pentru asigurarea securității mondiale, regionale și naționale. Într-o lume din ce în ce mai complexă, singurul obiectiv al actorilor implicații în competițiile globale în domenii ca cel economic, politic, informațional îl reprezintă creșterea puterii și îmbunătățirea statutului în ierarhia mondială.

Sistemul relațiilor internaționale de azi și toate evoluțiile ce se înregistrează la nivelurile național, zonal, regional și global se cer a fi analizate mai ales în termeni de putere. Dacă abordăm puterea în contextul relațiilor internaționale, atunci conceptul de putere definește capacitatea unui stat de a influența sau a controla alte state, iar statele care au asemenea abilități sînt numite *puteri*, respectiv *puteri zonale*, *puteri regionale*, *marile puteri*, *superputeri* sau chiar *hiperputeri*. De altfel, Alvin Toffler, în lucrarea sa „Puterea în mișcare”, definea centrul de putere și caracteriza competitorii în procesul de edificare a noului mediu de securitate, ținînd cont de 3 criterii: *potențialul militar*, *capacitățile economico-financiare* și *potențialul tehnico-științific* de care dispun aceștia. Considerăm că la acestea mai trebuie adăugat și *dinamismul*, respectiv capacitatea de a lua decizii oportune și de a le transforma în fapte/acțiuni concrete, cu finalizarea stabilității și cu viziunea evoluțiilor viitoare. Observăm că această competiție, aparent de influențare într-o singură direcție,

respectiv de la cel puternic la cel mai slab, determină motivarea reciprocă a actorilor politici de a-și modifica comportamentele și acțiunile. Relațiile de putere nu pot fi reduse la un anumit model în care un câștig al unui actor politic duce la pierderea echivalentă pentru celălalt actor politic.

Puterea este o relație asimetrică între indivizi, grupuri, organizații, state etc., exercitarea ei fiind strîns legată de distribuția ilegală a resurselor. Acesta este și motivul pentru care unii analiști politici, cînd fac o evaluare a puterii pentru a determina și a compara statele, utilizează frecvent *ierarhizarea în funcție de potențialul de putere* ce derivă din mai multe surse: geografică, demografică, economică, militară – așa-zisa **putere potențială**. Puterea mai poate avea la bază și alte surse: *naturale* (dispunerea pe glob, ieșirea la mare, natura granițelor etc.), *sociopsihologice* (populație, imaginea de sine, nivelul de socializare a politicii, organizarea politică etc.) și *sintetice* (capacitatea statului de a-și folosi resursele industriale, financiare, tehnice, militare etc.).

În schimb, **puterea reală** reprezintă exercitarea efectivă a coerciției și depinde, alături de resursele expuse mai sus, de voința populației și de calitatea leadershipului, de organizarea internă, de infrastructura statului, de obiectivele și strategiile stabilite în acest scop.

În prezent se vorbește tot mai mult de **puterea soft** (soft power) și **puterea hard** (hard power), exercitîndu-se mai mult prin persuasiunea sau atragerea celui slab către un anumit model și mai puțin prin coerciție. Puterea hard se constituie mai ales din mijloace militare și economice, prin care un actor își impune voința asupra altui actor. Ele se întrepătrund, așa încât combinarea mijloacelor soft cu cele hard contribuie la eficientizarea și atingerea scopului dorit.

Prin urmare, conceptul de pu-

tere trebuie analizat și abordat sub toate dimensiunile sale de manifestare: politică, economică, militară, tehnologico-informațională, umană și culturală. Dintre componentele enunțate mai sus, *puterea militară* este considerată, în accepțiunea noastră, deosebit de importantă, deoarece lumea a intrat într-o nouă fază de evoluție, marcată de coexistența și confruntarea unor tendințe pozitive majore care generează riscuri și amenințări. În prezent există mai multe modalități de abordare și soluționare a multor probleme cu care se confruntă lumea de azi, izvorâte din relațiile internaționale, dezvoltate de-a lungul timpului.

Organizațiile internaționale reprezintă instrumentul cu un rol primordial în stabilirea și asigurarea ordinii internaționale în secolul XXI. Cu alte cuvinte, Organizația Națiunilor Unite (ONU) a fost creată să instituie legea și ordinea într-un sistem statal modern, să mențină ordinea stabilită. Proliferarea armelor de distrugere în masă nu este doar o amenințare la adresa unuia sau altuia dintre state, ci la adresa întregului sistem de relații interstatale. Principiul primordial al activității organizațiilor internaționale cu vocație de securitate este acela al *securității colective*, care, prin contrast cu echilibrul de putere, solicită fiecărui stat să-și asume responsabilitatea pentru asigurarea securității tuturor celorlalte țări.

Integrarea politică are un rol important în creșterea stabilității regionale, astfel încât statele să-și rezolve problemele fără utilizarea forței militare. Un exemplu elocvent s-a dovedit în acest sens Uniunea Europeană (UE), care asigură dezvoltarea unei comunități integrate din punct de vedere economic, dar și politic. UE este cel mai evoluat produs al unui sistem politic, mai degrabă **transnațional** decât supranațional. Aduce securitate prin transparență, iar

transparența duce la interdependență. Statele-membre ale UE sînt nevoite să coopereze nu numai din punct de vedere economic și financiar, dar și în problemele de politică externă, de securitate etc.

Democratizarea este principiul conform căruia guvernele, fie ele democratice sau autoritare, trebuie să răspundă în mod solidar la amenințările la adresa securității. Efortul depus de democrațiile occidentale de a lărgi și a extinde propria comunitate (de exemplu, NATO și UE) poate duce la o transformare majoră în politica mondială, cu condiția de a se realiza politica de rezolvare a conflictelor potențiale și existente prin compromis, negociere, mediere, arbitraj, adică prin mijloace pașnice. Viitorul relațiilor și al securității internaționale este văzut de mulți politicieni și analiști politici ca o competiție între capacitatea statelor de a-și concentra forțele în cadrul eforturilor de cooperare bilaterale și multilaterale.

Vulnerabilități la adresa securității naționale și internaționale. Secolul XXI înseamnă pentru omenire nu numai începerea unei noi ere de accelerare a procesului de globalizare, a revoluției tehnologice, dar și de exacerbare a manifestărilor care se împotrivesc evoluției tehnologice și fenomenului de globalizare. Această perioadă este, de asemenea, caracterizată de impactul revoluției informațional-tehnologice asupra componentelor principale ale existenței sociale, impact impredictibil în planul perfecționării instrumentelor necesare alimentării unui război; de competiție pentru afirmarea și consolidarea noilor centre de putere, cu rezultate geopolitice și geostrategice decisive în determinarea unei noi ordini internaționale.

Nu putem să nu recunoaștem că toate evenimentele din ultimele decenii au determinat unele acțiuni certe asupra securității statelor

și implicit proliferarea asimetrică a amenințării și a riscurilor la adresa securității acestora. Delimitările conceptuale dintre starea și condiția securității naționale și apărarea națională sînt fără echivoc, după cum la fel de clare sînt zonele comune de afirmare a intereselor naționale, apărarea națională constituind domeniul cel mai expus al securității naționale în perioadele în care riscurile, provocările și amenințările sînt potențate la maxim. Într-o primă abordare și prezentare logică, riscurile și amenințările din mediul internațional asupra securității naționale a României sînt, în cea mai mare măsură, riscuri și amenințări la adresa apărării naționale. Factorii de risc constau în acele elemente, situații sau condiții, interne sau externe, care pot afecta prin natura lor securitatea statului, generînd efecte contrare sau de atingere a intereselor noastre fundamentale.

Criminalitatea organizată. Lumea și, implicit, România traversează o perioadă în care, la marile flageluri sociale cunoscute – sărăcia, corupția, șomajul, drogurile – se adaugă terorismul, crima organizată etc. Toți acești factori se conjugă cu cei particulari ai unei țări sau ai unei regiuni, amplificînd mai mult sau mai puțin vulnerabilitatea socială și costurile criminalității. Prin urmare, prevenirea și combaterea acestui flagel devine un imperativ actual pentru România, în care obiectivele principale sînt ordinea socială, consolidarea mecanismelor de respectare și aplicare a legilor, formarea și solidarizarea populației la acțiunile preventive, supravegherea și evaluarea riscurilor în timp și spațiu.

În opinia noastră, activitățile ce compun crima organizată au un caracter secret și bine structurat, din care cauză au un impact social deosebit de negativ, în multe state, secătuiind puterea societății, amenință integritatea guvernelor,

determină creșterea taxelor care se adaugă la prețul mărfurilor, periclitează siguranța și locurile de muncă ale cetățenilor, aduce daune agenților economici aflați în competiție, controlează prin forța banilor syndicatele, în final realizând o puternică influență în sferele economică, socială și mai ales în cea politică. În accepțiunea noastră, criminalitatea organizată se caracterizează prin: stabilitate în cadrul asociației infracționale; anumită structură internă și diviziune a rolurilor între membrii asociației; continuitate și sistematizare a activității infracționale. Scopul principal al asocierii infracționale este de a obține unele câștiguri importante, activitatea infracțională să fie profesionalizată, intensificarea luptei, a disputelor directe între grupurile organizate, nivelul înalt de profesionalizare, precum și de internaționalizare.

Nivelul înalt de profesionalizare a grupărilor criminale, care au adoptat și au perfecționat principiile de organizare și regulile de acțiune ale structurilor de tip mafiot, se manifestă prin tendințe de intelectualizare a grupărilor criminale prin absorbția în interiorul acestora de persoane cu funcții oficiale în domeniul finanțelor, comerțului, băncilor, administrației, justiției, dar și a unor renumiți avocați, experți și tehnicieni în domeniile comunicațiilor și logisticii.

Internaționalizarea, adică afacerile ilegale de amploare – contrabanda, evaziunea fiscală, traficul de armament, de droguri, de materiale radioactive, taxa de protecție și “recuperările de debite” – nu se pot derula și finaliza fără realizarea unui parteneriat între infractorii autohtoni și cei care acționează pe teritoriul altor state.

Consolidarea fuziunii dintre grupurile criminale și lumea politică se manifestă în prezent prin tendința de “folosire a funcției publice” pentru realizarea afacerilor, în spatele sau pe spatele căreia se

desfășoară afacerile. Dincolo de formele de criminalitate prezentate mai sus, considerăm ca fiind relevantă și **criminalitatea afacerilor** în România, care reprezintă un domeniu mai puțin investigat, în comparație cu criminalitatea domestică, care afectează interesele imediate și valorile fundamentale ale omului sau ale comunității umane (viața, sănătatea, proprietatea privată, ordinea și liniștea publică, mediul înconjurător etc.). Criminalitatea afacerilor există pretutindeni, iar ceea ce se descoperă, se cercetează și se finalizează în justiție reprezintă o parte din infracțiunile prin care se aduc prejudicii economice și financiare cetățenilor și societății. Studiile au arătat că, pînă în prezent, nicio societate nu a reușit să elaboreze metode și mijloace de prevenire și combatere apte să contribuie la constatarea și la sancționarea tuturor infracțiunilor care se comit în domeniul economico-financiar.

S-a observat manifestarea unei atitudini timide din partea autorităților față de abordarea frontală a activităților criminale organizate în domeniile cele mai sensibile ale economiei (bănci, finanțe, asigurări etc.), dar și în privința celor aducătoare de venituri ilegale de anvergură (contrabandă, evaziune fiscală, trafic de droguri, trafic de ființe umane, spălarea banilor etc.). Considerăm că doar prin orientarea spre misiuni concrete, sistemul va putea să răspundă actualei situații de criză, asigurând autonomia subsistemelor componente, astfel încît acestea să poată deveni operaționale și să reacționeze în funcție de natura și amploarea crizei. Se poate afirma că România, ca oricare altă țară, se confruntă cu o diversitate a criminalității organizate, respectiv traficul de persoane, de droguri, corupția, criminalitatea informatică, spălarea banilor proveniți din aceste activități ilicite etc.

Dintre formele de manifestare

ale criminalității organizate, ne vom opri asupra uneia dintre acestea – **corupția** și, fără să greșim, urmînd calea logico-tehnică a faptelor de corupție și raliindu-ne la doctrina juridică în materie, apreciem că **trăsăturile principale ale corupției** sînt: actele de corupție trebuie să fie sprijinite de normele interne ce caracterizează cultura organizațională a agenției respective de control social; aceste acte de corupție trebuie să fie legitimate și justificate, fiecărui nou membru care vine în cadrul organizației, printr-un proces de socializare în cadrul căruia noii membri învață normele, valorile și codurile de conduită specifice culturii organizaționale respective. Asemenea acte trebuie să fie sprijinite de către membrii care lucrează și îndeplinesc în mod efectiv, scopurile organizației. Aceleași acte de abuz și corupție trebuie să fie sprijinite, în același timp, de către „coalitia” administrativă dominantă a organizației respective.

Corupția încorporează patru **caracteristici majore**:

- abuzul de putere
- avantajele rezultante atît pentru participanții activi, cît și pentru cei pasivi
- efecte indezirabile asupra terților
- secretul tranzacției.

În raport cu cele prezentate anterior, două precizări mai sînt necesare, și anume: nu toate afacerile sînt susceptibile de practica corupției. Realitatea socială a demonstrat că firmele de construcții, care sînt specializate în infrastructură, sau alte firme implicate în proiecte la scară largă sînt cele mai vulnerabile, mai ales atunci cînd decizia apasă pe umerii unui număr restrîns de oameni. Licitațiile organizate de instituțiile statului și/sau de cele aflate sub autoritatea acestuia în care lucrările/serviciile licitate au valori foarte mari constituie o sursă puternică de corupție.

Corupția din perspectiva sociologică. Fenomenul de corupție include ansamblul de activități imorale, ilicite și ilegale, realizate de diverse grupuri și organizații (publice și private) și de diverși indivizi cu funcții de conducere sau care exercită un rol public, în scopul obținerii unor avantaje materiale sau morale sau a unui statut social superior, prin utilizarea unor forme de constrângere, șantaj, mituire, cumpărare, influență, intimidare etc.

Corupția din punct de vedere al structurii organizatorice. Faptele de corupție urmează, din punct de vedere organizatoric, o „schemă logică” prestabilită, cunoscută de făptuitorii „specializați”. Aceeași schemă este urmărită și de reprezentanții legii atunci când urmăresc un caz de corupție și încearcă să încadreze faptele fiecărui participant la actul de corupție investigat.

Astfel, putem spune că elementele definitorii în analiza unei fapte de corupție sînt:

- *corupătorul* – funcție deținută de o persoană care mituiește, cumpără, intimidează, negociază cu organele de poliție, justiție, administrație, funcționari publici;

- *coruptul* – o persoană din domeniile public, politic, financiar, bancar etc. care poate fi mituit în favoarea organizației;

- *planificatorul*;

- *executantul*;

- *departamentul de planificare* a activităților criminale (autor al strategiei);

- *departamentul afacerilor publice* (corupt – corupător);

- *departamentul de acoperire* (comerț sau industrie).

Forme de corupție. „Practica” deceniilor trecute din întreaga lume, precum și cea actuală a identificat cîteva modele teoretice principale ale corupției:

- modelul participativ sau al cooptării subiecților, asupra căror se exercită controlul social, la

elaborarea politicii de decizie a agenției de control social respective. Odată „cooptați” în agenția de control social, subiecții în cauză pot schimba scopurile formale ale organizației (agenției), făcînd-o să adopte scopuri deviante;

- modelul „capturării” agențiilor de control social în beneficiul unor utilizatori sau exploatatori externi;

- modelul „dominației” exercitate de exploatatorii interni ai resurselor agențiilor de control social. Acest model se referă la coaliția administrativă dominantă a agenției de control social, care dirijează în interes propriu activitatea instituției și care profită de orice încălcare a scopurilor acesteia, pentru a obține beneficii personale.

Ipotezele principale apariției fenomenului de corupție au fost identificate în timp din multe asemenea fapte care au fost supuse investigării de către organele judiciare. Ele sintetizează la nivel general acele situații din viața de zi cu zi care constituie cauza generatoare a faptelor de corupție, indiferent de amploarea sau de domeniul în care se manifestă, și sînt:

- Cu cît agențiile de control social depind în măsură mai mare de subiecții pe care-i controlează în realizarea scopurilor lor formale legitime, cu atît este mai probabilă apariția fenomenului de corupție, prin cooptarea acestor subiecți;

- Cu cît sînt mai controlate și manipulate din afară deciziile agenției, cu atît este mai probabilă apariția corupției, mai ales prin intermediul capturării resurselor acestei agenții de utilizatori externi, în interes propriu;

- Cu cît sînt mai protejate agențiile de control social de influențele din afară, cu atît este mai probabil să apară fenomenul de corupție, prin intermediul dominației interne exercitate de către factorii de conducere care vînd în

interes propriu resursele de control ale agenției.

Față de caracteristicile detaliate ale corupției mici și mari, mai sus prezentate, se pot identifica trei **criterii de diferențiere** precum:

- 1) poziția pe care o ocupă făptuitorul/suspectul/inculpatul;

- 2) modul de constituire a grupului infracțional;

- 3) modul de participare la săvîrșirea faptelor penale care fac obiectul infracțiunilor de corupție.

Marea corupție este *corupția politică* sau *de nivel înalt*, care se întîlnește la nivelul organelor de conducere ale statului, cele ce alcătuiesc politicile, strategiile, legile etc. Ele utilizează poziția oficială pentru propria bunăstare (de exemplu, emiterea unui act normativ pentru scutirea taxelor de import pe termen de 24 de ore a unor anumite bunuri de către unele societăți cu care poliicienii sînt în relații sau se manipulează procesele de privatizare), ori pentru a-și îmbunătăți statutul sau propria putere (cumpărarea locului la alegeri, cumpărarea voturilor etc.). Mica corupție este *corupția birocratică* sau *administrativă*, care se întîlnește la nivelul administrației publice, datoare să aplice politicile și legile create de legislativ. Se întîlnește zi de zi, acolo unde cetățeanul are contact direct cu oficialii. Sumele variază, dar de regulă acestea sînt de o valoare redusă, fiind specifică țărilor aflate în tranziție.

Corupția este un fenomen social care, cel puțin în România actuală, a luat o amploare îngrijorătoare, sens în care putem spune că sîntem în fața unei probleme sociale care se caracterizează prin:

- existența unei incongruențe între ceea ce sînt indivizii și ceea ce ar trebui să fie (între situația socială existentă la un moment dat și normele sociale);

- consecința nedorită, neanticipată și indirectă a modelelor

intituționalizate ale comportamentului social (aceeași structură socială, normativă și culturală, care determină comportamentul conformist, poate genera tendințe surprinzătoare și imprevizibile ale comportamentului deviant și delinvent);

- fiecare structură socială generează probleme sociale specifice în funcție de trăsăturile, valorile și interesele ei diferite de ale altele;

- eforturile pentru rezolvarea unei probleme sociale generează, adeseori, alte probleme și, în consecință, soluțiile și măsurile sînt dificil de concretizat în politici sociale efective și eficiente.

Limitarea sau stoparea totală a fenomenului de corupție este considerată utopică, însă în principiu considerăm că se poate realiza prin mecanismul costurilor, prin ridicarea gradului de cultură civică al populației și al funcționarilor, prin stabilirea unor sancțiuni care să asigure scopul coercitiv al pedepsei pentru toate faptele care se încadrează în categoria celor de corupție. Recomandările organismelor internaționale în privința luptei împotriva corupției s-au referit la crearea de *servicii specializate*. Fenomenul nu poate fi eradicat și stopat decît cu ajutorul unor *servicii specializate dotate cu resurse umane calificate și cu mijloace adecvate* care să investigheze, să centralizeze datele privind evoluția acestuia, în raport de care să fie formulate modificări legislative necesare. Lupta împotriva corupției desfășurată de marea majoritate a țărilor și de toate organizațiile internaționale este menită să suprimă orice piedică în dezvoltarea mondială a activității economice. În acest sens, există convenții, recomandări care au fost semnate, ratificate și puse în practică. Fiecare țară dezvoltă propria sa organizare ce respectă în același timp constrîngerile externe impuse de organismele internaționale și constrîngerile naționale,

legate de nivelul de dezvoltare și de modurile de viață.

Concluzii. Corupția face parte și este o componentă a criminalității organizate, întrucît marile fenomene ale crimei organizate sînt favorizate și întreținute de corupție. De asemenea, corupția nu trebuie extrasă din *fenomenul globalizat al criminalității* și nu trebuie tratată diferențiat față de celelalte fenomene, întrucît este acel flagel care desăvîrșește formele de manifestare ale criminalității organizate, pe care le alimentează și le consolidează. Corupția afectează din punct de vedere economic mediul de afaceri și populația, avînd impact destabilizator asupra *democrației* și a *securității naționale și internaționale*. Apreciem că prin consolidarea unui mediu de afaceri privat sănătos și competitiv se poate crea una dintre cele mai eficiente arme împotriva corupției.

Globalizarea în plan economic și politic are efecte secundare negative, oferind destule șanse manifestării fenomenului corupției și dezvoltării economiei subterane. O astfel de situație este o sursă de amenințare la adresa ordinii publice și siguranței naționale și internaționale, deoarece afectează securitatea economică a cetățeanului, anulîndu-i dreptul de a participa cu șanse egale la rezolvarea problemelor comunității, îl determină să-și piardă încrederea în instituțiile statului, așa încît nemulțumirile se vor transforma în acțiuni asupra ordinii publice, care pot îmbrăca diferite forme.

Amploarea corupției este direct proporțională cu amploarea economiei subterane, pentru că ele se intercondiționează reciproc, alimentîndu-se și tinzînd spre limite absurde. Baniile proveniți din economia subterană sînt folosiți pentru activități coruptive, iar afacerile sînt acoperite prin „corupție”. Opinăm că în prezent fenomenul corupției a depășit stadiul de a

mai fi considerat o vulnerabilitate în situația internă, corupția reprezintă **un risc la adresa siguranței și securității naționale**, fapt demonstrat de amploarea ei, această realitate nocivă fiind reflectată în reacțiile oficiale, în legislație și mai ales în percepția publică.

În lupta împotriva corupției, atenția statului continuă să se concentreze în general pe **adoptarea legislației** de modificare a cadrului instituțional. Un pas important, menit să contribuie la o bună înfăptuire a justiției, a fost adoptarea și publicarea în Monitorul Oficial a NOILOR CODURI intrate deja în vigoare. Cu toate acestea, continuă să existe motive serioase de îngrijorare în ceea ce privește **implementarea efectivă** a legislației existente care guvernează lupta împotriva corupției, fiind nevoie de acțiuni imediate care să crească capacitatea României de a lupta efectiv împotriva corupției și de a imprima eficiență urmării penale efectuate în cauzele importante de corupție de nivel înalt.

Principala consecință a considerării corupției ca reprezentînd un risc la adresa securității naționale o reprezintă **necesitatea unei reacții tot mai ferme** din partea tuturor forțelor sociale, dar mai ales, credem noi, din partea instituțiilor chemate să asigure securitatea națională. Totodată, considerarea corupției ca factor de risc s-ar putea reflecta în conținutul celorlalte acte normative ce vizează apărarea și siguranța națională și ar eficientiza măsurile dispuse, pentru a contracara alți factori de risc la adresa securității naționale. O astfel de soluție ar duce la creșterea rolului instituțiilor abilitate cu prevenirea și combaterea corupției, precum și al cetățenilor. În caz contrar, corupția va deveni o amenințare la adresa securității naționale, cu urmări negative pe termen scurt și mediu, sens în care România, ca țară-membră a Uniunii Europene, își poate pierde cre-

dibilitatea în special sub aspectul **capacității de a utiliza pe deplin și efectiv fondurile Uniunii Europene** și de a proteja interesele financiare ale Comunității Europene împotriva fraudei și corupției. Totodată, există riscul că vor crește costurile sociale, va scădea nivelul de trai al populației, iar mecanismele administrative, juridice și economice vor fi grav afectate. Amintim în acest context că toate aceste aspecte au loc și pe fondul crizei financiare cu care ne confruntăm de cel puțin patru ani, ceea ce contribuie la înrăutățirea situației.

Considerarea corupției ca factor de risc la adresa securității naționale ar avea rezultate directe pentru propunerile făcute de Consiliul Suprem de Apărare a Țării pentru prevenirea și combaterea corupției, introducerea faptelor de corupție în planurile generale de căutare a informațiilor, prezentate de instituțiile și structurile cu atribuții în domeniul siguranței naționale; pentru cuantumul și structura alocațiilor bugetare și a cheltuielilor operative destinate luptei anticorupție. Totodată, o asemenea abordare ar permite ca pentru combaterea fenomenului corupției să poată fi folosite, în condiții strict determinate, mijloace și metode specifice realizării siguranței naționale.

În scopul descurajării persoanelor susceptibile de a comite acte de corupție, formulăm câteva **propuneri de lege ferenda**:

- **Confiscarea tuturor bunurilor dobândite ca urmare a comiterii unor astfel de infracțiuni.** Este de preferat să se recupereze cât mai repede prejudiciul cauzat prin savârșirea infracțiunilor de corupție, prin utilizarea tuturor căilor legale, înainte ca acestea să fie înstrăinate sau identificate unele impedimente în realizarea acestei proceduri.

- **Sporirea competențelor poliției judiciare** de a efectua urmărirea

penală în infracțiunile de corupție, cu atât mai mult cu cât, potrivit dispozițiilor Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, cu modificările și completările ulterioare (art. 26 alin.1 pct. 7), se precizează că Poliția Română are ca atribuție principală realizarea de activități de prevenire și combatere a corupției, a criminalității afacerilor, a celei transfrontaliere, a infracțiunilor în domeniul informaticii și al crimei organizate.

- **Întărirea poziției și a rolului Curții de Conturi a României**, ca instituție supremă de control financiar al statului și sectorului public, care funcționează pe lângă Parlamentul României. Opinăm că ar fi necesară o implicare mai mare a acestui organism în efectuarea controalelor simultane asupra persoanelor juridice și fizice care au relații cu un partid sau altul.

- Nu trebuie neglijat, în accepțiunea noastră, nici **rolul deosebit de important pe care-l are societatea civilă** în acțiunile de prevenire și combatere a corupției, prin informarea cu privire la costurile, cauzele și consecințele corupției.

- Un rol important îl au și **organizațiile neguvernamentale**, care trebuie să contribuie la elaborarea unor campanii permanente de conștientizare de către opinia publică a pericolului reprezentat de corupție prin formularea de propuneri concrete privind prevenirea și combaterea acestui fenomen, utilizarea sondajelor de opinie privind evaluările-diagnostic referitoare la evoluția acesteia.

Referințe bibliografice

1. C. Voicu. *Criminalitatea afacerilor*. București: Inspectoratul General al Poliției, 1997.
2. *Strategia de securitate națională a României*. București, 2007. Site-ul presidency.ro/?_RID=ssnr&exp3=strat
3. *Strategia Națională anti-drog România 2005-2012*, elaborată de Agenția Națională Antidrog, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 73 din

27 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 112 din 03 februarie 2005.

4. Mircea Ștefan. *Mediu și securitate*. În: Rev. INTELLIGENCE, nr. 14, decembrie 2008 – februarie 2009, p. 20-22.

5. *Codul penal al României*. Legea nr. 15/1968, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, publicate în MO al României, Partea I, până la 26 octombrie 2010.

6. *Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române*, publicată în Monitorul Oficial nr. 305 din 9 mai 2002, cu modificările și completările ulterioare, publicate în MO al României, Partea I, până la 7 aprilie 2009.

7. *Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate*, publicată în MO nr. 50 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, publicate în MO al României, Partea I, până la 23 iunie 2010.

8. Horia Diaconescu. *Infracțiunile de corupție și cele asimilate sau în legătură cu acestea*. București: Ed. ALL BECK, 2004.

9. Dan Banciu. *Crima și criminalitatea; repere și abordări juri-sociologice*. București: Ed. Lumina Lex, 2005.

10. Veaceslav Untilă. *Crima organizată: STOP*. Chișinău: Ed. Museum, 2000.

11. Gheorghe Mocuța. *Criminalitatea organizată și spălarea banilor*. Ed. Noul Orfeu, 2004.

12. Nicoleta Cristuș. *Evaziunea fiscală și spălarea banilor*. Practică judiciară. Ed. Hamangiu, 2006.

13. Gheorghe Florian. *Prevenirea criminalității. Teorie și practică*. București: Ed. Oscar Print, 2005.

14. Edmondo Bruto Liberati. *O abordare comparativă a practicilor și normelor de condamnare a infracțiunilor de corupție: Franța, Germania, Ungaria, Irlanda, Marea Britanie și Statele Unite*. În: Revista de Doctrină și Jurisprudență, 2007, nr. 2, ed. de Parchetul pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, p. 81-89.

15. Igor Ciobanu. *Criminalitatea organizată la nivel transnațional și unele forme de manifestare în Republica Moldova*. Chisinau: Ed. Museum, 2001.

16. Mihai Birgău, Viaceslav Ursu. *Criminalitatea organizată: aspecte criminologice și juridico-penale*. Studiu